

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Cap. XIV. Gravitas peccati repræsentata Poenitenti, quâ sibi caveat à
relapsu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

ne noctem unicā inter succensæ fornacis incendia exigere etiam torius mundi delicijs potiundi gratiā? Haud credo. Et tamen longè majori te exponis periculo. Quis scit, an non primum quod committis peccatum, sit quoque ultimum? & non jam arcus intentus sit, qui te fulminet? Fieri poterit, ut, cum ad vomitum reverteris, tempus te confitendi deficiat, aut necessario dolore careas, & proposito, ut ingratitude tua divinæ Misericordiæ fontem exsiccet, adeò, ut indignum te reddas auxilio, quo adjutus in vitæ limine facilè dæmonis superare impugnationem. Dices: fortassis non ita eveniet. Sed quid si hoc contingeret, quid te fieret? Quot præcesserunt jam, qui hanc ipsā cantilenā sibi blandiebantur: Non ita eveniet; & modò sentiunt ita evenisse, ardent nunc, & ardebant sine fine? An tu unquam in venditione aut alio contractu centum Scuta alienæ fidei crederes, nisi cautio tibi majorque securitas præstita esset, quam tu modò habes, quòd non sis moriturus in peccatis? Quis damnatorum apud inferos reperitur, qui non hoc ipsum olim dixerat: Fortassis non ita eveniet? Nullus unquam Christianorum præceptum in barathrum illud ruit, qui verè crederet, se eo infelicitatis posse prolabi. Nemo non in ore habuit, Confessione me mundabo, salvabor. Tu elige, quod turissimum est; Quid enim oberit, vitam securæ conformare Regulæ? Si vis ad vitam ingredi, serva mandata. *Matth. 19. 17.* Si vis effugere infernum, En via: Observa legem, præcepta Domini Dei tui.

Longè verò præstantissimum remedium est adversus peccatum, si hoc ipsum vivā fide attentè inspiciatur; ad eum modum, quo scorpio ipsemet venenū sul fieri solet medicina. Efficientes hoc sequentes considerationes.

CAPUT XIV.

Gravitas peccati representata Penitenti, quæ sibi caveat à relapsu.

Debet quis intelligi? ait Psalmista. *Pl. 18. 13.* Quis est, qui intelligat, quantum malum sit peccatum mortis-rum, & quis descendit in hoc mari ad malitiæ fundum? Quòd si nullus intellectus vel humanus vel angelicus eò ulque possit pertere, nihilominus necesse est pro vitibus conitari, ut quantum licet, tanti mali habeatur notitia, ex qua maximus consequatur horror & fuga, præferreim cum omnes, qui potas huic hosti pandunt, & intra animum recipiunt, in eo fallantur, quòd vulum illius non inspiciant, atque examinent. *Omnis peccans est ignorans.* Unde quam sæpissimè in sacris paginis peccatores appellantur stulti, insipientes, qui intelligentiā privati, non agnoscunt id, quod agunt. *Nesciunt, quid faciunt.* In hunc finem instituimus has considerationes, quibus adjuvari poteris tam ad commissa seriò detestanda, quam cavenda ea, quorum facilius esse solet repetitio, nisi robusto animi decreto præmittis

aliarum. Primum considerabimus peccatum in seipso, deinde ejus circumstantias, denique poenas.

Quod omnium maximè horrendum inest mortali peccato, eique quaedam infinitam affert malitiam, est, quòd sit injuria Deo illata & contemptus Majestatis infinitæ. Unde sequitur, ut quantum Deus amari dignus est, tantam mereatur peccatum abominatorem, per quòd offenditur; & quemadmodum Deus nunquam amari potest, quin semper omnem excedat amorem, ita nemo unquam adeò peccatum execrabitur, ut non majore dignum sit odio. Injuria ista non est vulgaris, sed cum quadam comparatione instituta, quòd multò magis aggravat malitiam. Ideo quando homo ad peccandum instigatur, in uno quasi latere Deus assistit, eumque præceptis suis exhibitis dehortatur: *Non facias quòd iniquum est, non furaberis, non machaberis.* Hinc præmium servatæ fidei demonstrando, illinc minando supplicium æternum transfugæ, & hosti capitalissimo decretum. In opposito latere adstat dæmon, manu exhibens atque afferens voluptatis illecebram: & quid refert, ait, offendi Deum? esto, ipsi displiceat, tu interim quòd lubet, fac; de satisfactione postea cogitabimus. Peccator ergo cum persuasus consensum præbet, tergum Deo obvertit, & opere ipso in hunc modum Deum alloquitur. Nulla mihi tui cura est, nec pensi habeo beatitudinem tuam, non me infernus terret, aut indignatio tua; faciã, quòd mihi arridet, ac in dæmonis gratiã meæ obsequar voluntati. *Quis est Domi-*

nus, ut audiam vocem ejus, Exod. 3. 2. Hic sensus est cujuscunque, qui in peccatum præceptis tuit; & licet eum verbis cum Pharaone non exprimat, factò tamè ipso idipsum profitetur, inferendo Deo tantam injuriam, cui excipiendæ infinitæ tolerantie virtute opus est. Vide nunc magnitudinem malitiæ, sub unico peccato mortali latentem. *Deus omnipotens postpositus vilissima voluptati, à miserabili creatura.* Vide, quid comprehendat offensa, qua peccator injuriosissimis rationibus invadit & contemnit Deum suum, qui, ut loquitur Daniel, *delinquit in omnibus.* Illum contemnit ut Legislatorem, renuens subesse ejus, quæ statuerat, præceptis. Contemnit Dominum, negato obsequio. Contemnit Finem ultimum, nihili faciens beatitudinem, benignissimè sibi promissam. Contemnit Deum, tanquam Creatorem, suam et substantiã; quam ab ipso accepit, intellectu, ingenio, libertate, adversus ipsum utendo. Contemnit Redemptorem, nulla habita ratione effusi pro se Sanguinis, mortisque tolerata. Contemnit Judicem, cujus se horribilem sententiã; penarumque severitatè, nihil extimescere demonstrat. Contemnit Amicum, non curando ipsius benevolentiam, & averlando oblatam gratiã. Contemnit Patrem, renuntiando juri hereditatis, & respuendo dignitatem filij. Contemnit misericordiam, quã sibi spe veniæ ad liberius peccandum viam sternit. Contemnit Bonitatem, obijciendo divino obitui peccatum, quo nihil ipse habet exosus. Contemnit Dei omnipotentiam, quam suis famulari actionibus cogit, severissimè prohibitis. Contemnit Justitiã,

cum nihil moveri se sinite tot vindictæ exemplis, quæ in castigandis mundi flagitijs edidit, Contemnit ipse Providentiam, subvertendo ordinem ac finem, ad quem nos dirigit, Contemnit ejus æternitatem, quia si Deus, magnitudo, gloria, regnumq; ipsius possent aboleri, jam nunc ad nihilum redigeretur à peccato, Denique cetera omnia Dei contemnit Attributa *delinquit in omnibus*. Omnia naturæ dona & gratiæ beneficia à Deo accepta, In eundem veluti hoste convertit, aded ut, quotquot in Deo resplendent perfectiones, quot favores generatim ac particulariter indulti (publicè æquè ac occultè) sunt, tot genera malitiæ inveniantur in peccato, nempe innumera ac infinita. Atque hæc considerationes neutiquam firmissimo veritatis fundamento sunt destitutæ. In hunc sensum conspirant omnes Ecclesiæ Doctores, exponentes atrocitatem injuriæ, quam peccatum Deo infligit. Et hoc, quod amplius est, asseverat in sacris literis Spiritus Sanctus, ponderans enormem contemptum æternæ veritatis sententijs, & efficacissimis verbis detestando. Conqueritur Deus per Isaiam, se irrisum ab ijs, quos in altum evexisset. *Filios enutrivit, & exaltavi, ipsi autem spreverunt me, Cap. 1. 2.* Alio in loco exprobrat factum atque animi tumorem, verius delirium illius, qui ausus erat impudenter Deo obistere. *Cognovi insaniam tuam contra me, cum fureres adversum me, superbia tua ascendit in aures meas, Cap. 37. 28.* Ad Romanos scribit Apostolus, à peccatore omnium amabilissima contemni Dei Attributa: *an nescis, quia divitas bonitatis ejus, & patientiæ, & longanimitatis contem-*

nis? Cap. 2. 4. Ecclesiasticus addit: *contempit timorem Dei Cap. 49. 6.* Apud Ezechielem legitur: *contempit iudicia Dei, Cap. 1. 6.* Dolorem suum per Hieremiam significat, se ab Amatoribus suis fuisse falsitè, irrisum & contemptum: *Quomodo si contemnat mulier Amatorem suum, sic contempit me Domus Israël, Cap. 3. 10.* Paulus à peccatoribus Filium Dei pedibus proteri, asseverat. *Qui Filium Dei concubaverit, Hebr. 10. 29.* Profanari ejus sanguinem, *quis sanguinem testamenti pretium duxerit, vituperari ejus gratiam, Qui Spiritus gratiæ contumeliam fecerit, Recovari crucis supplicium, versus in crucifigentes sibi metipsum Filium Dei Hebr. 6. 6.* Libidino haberi, & contumelios appeti. *Et ostentus habentes, Testimonia hæc omnia satis apertè ostendunt, quanto pecc Deo offendatur mortali culpa; quæ si bene expendantur, neminem non permovent, ut ad stipule tur Beatæ Cathariæ Genentis, læpius affirmanti; Quod, si hic mare igneum ebulliret flammis, illic mortuorum stare peccatum, neminem fore crederet, si saperet, qui non protinus caeli saltu se in flammam injiceret, nullèque ignitis innatare fluctibus, nulla in litore evadendi habità sollicitudine, ne ab infami hoc monstro corripere tur. Nunc intelliges, quam ob causam Filius Dei fieri voluerit Homo, suamque Majestatem aded profundè demittere in ignominiarum & tormentorum abyssum, Exinanivit semetipsum, Satisfieri Deo non poterat etiam pro unica lethali noxa, abique ejusdem meritis, Statue in una balança solum peccatum, (stateram intelligo non terreni, sed quod è cælo venit Sapientis judicii)*

judicij) in alterâ congere, quidquid bonorū operum usquam à Sanctis fuit præstitū, labores, lacrymas, jejunia, elemosynas, orationes, Martyrum sanguinem, uadecim millionum, quos Ecclesia & supra numerat, Angelorum ardentissimā charitatem, eorūque Regine sanctissimæ Virginis merita. Hæc omnia in unū collecta fascem, nunquam unicum peccati mortalis pondus æquabunt. Imò si Deus tot procreasset mundos, quot stellæ fulgent in firmamento, eorūque meritis impleret Sanctis, qui in corporibus affligendis, orationisq; studio essent assidui; nec pro minimā talis peccati culpa satisfacerent. Omnia eorum, atque innumeralium aliorum opera appensa juxta peccatum levissimum ex mortalibus, minus præponderabunt, quam arena granum cum vastissimo monte comparatū. Æqualitas tanto pondere petenda erat ex Cruce Christi, ejusque clavis & flagellis: Tantum debitum non nisi ejusdem sanguinem expugni potest, cui solvendo impares sunt omnes mundi thesauri, quibus etiam nec aquæ guttula tot annis ab Epulone divite inter inferni incendia æstuante desiderata, posset impetrari. Miraris ista? Et ego multò magis obstupescō, inveniri adhuc hominem, qui affulgente hæc certissimæ veritatis luce, audeat peccare! Fidem profiteri Christianam, & tamen vivere, ut passim vivitur! aut nomen est exuendum, aut alij induendi sunt mores.

Hæc umbra est horrendæ malitiæ, quam peccatum mortiferum continet in se ipso spectatum; sed quantæ erunt tene-

bræ, quas inducunt ejusdem circumstantiæ? Quis est ille, qui se audeat opponere Creatori suo: qui contradicit Patri suo, ac tanta libertate ipsius infinitā Majestatem contemneret vilissima terræ gleba, inquit *Isaias, Testa de Samijs terra. C. 45. 9.* Non solum est homo originem suam trahens ex limo, ac rursus in pulverem resolvendus, coram Deo apparens tanquam non esset, sed quod plus est, summis à Deo cumulatus beneficijs, creatus infinitā potentia, ineffabili conservatus providentia, redemptus maxima charitate, extremis doloribus, in filium adoptatus per Baptismum, toties ad participationem Sacramentorum admittus, lactatus sanguine & divinissimo pastus corpore. Et fieri adhuc potest, ut homo talis peccato se contamineat? O horror! Si Tartarus, Sarcenus, aut inter densas Idololatricæ tenebras educatus, tale quid perpetret, videri potest excusabilis error: si inimicus meus malodixisset mihi, sustinuissem utique *Pf. 54. 13.* At illudne præsumat Christianus? *Tu verò homo unanims, dux meus, & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos?* Quòd verò tale quid perpetret is, qui hausit Spiritum Dei sui, qui sub vexillo Christi Jesu militat, familiaris & domesticus, accumbens toties ad eandem mensam cum Domino suo, id sanè ferendum non est. Sapienter pronuntiavit S. Augustinus, Infidelem, cum peccat, mereri infernum, Christianum verò dignum esse, cui novus instruat focus, qui veluti Babylonica foenax succendatur septuplino, tortores adjungantur septuplici ferocitate crudeliores, tantūque auctiores

cruciatu, desperatio cetera que diabolice carnificinae majores presentibus accumulentur.

Sed forsitan Christianus peccans, id facit plerumque necessitate compulsus, sive vitæ conservandæ gratiâ, sive honoris gradum aliquem consequendi, & dominatum. Id ipsum est delinquere, nullo inde consequente lucro. *Violabant me propter pugillum hordei, & fragmen panis.* Ita desente, Dei nomine, Ezechiele. c. 13. 19. Sapientissimè levissimam ob causam Deus offenditur, ex qua vix quisquam præsumeret molestus esse homini: Abijcitur Dei gratia miseræ voluptatis studio, aut tenuissimi lucelli, cui obtinendo vix aliquot expendentur nummuli. Eo nempe progressa est jam cordis nostri malitia; Non vetetur Domini sui conculcare honorem, ejus refragari legibus, nihil facere universa beneficia, & quantum valet, coronam ejusdem capiti detrahere, nulla adhæc urgente necessitate, aut impellente violentiâ, sed solius incitante cæcæ voluntatis stimulo! *Odio habuerunt me gratis.* Jo. 15. 25. An non tanta flagitia rursus vibratis è cælo ignibus cum Pentapoli mererentur excindi, aut subito terræ absorberi hiati?

Si extra Dei conspectum committeretur crimen, videri posset non nihil injuriæ gravitas imminuta. Sed quis ille locus, qui Dei oculos omnia terrarum comprehendentis spatia subterfugiat? In facie ergo & in oculis ipsius delinquimus, & ipso opere ita Deum alloquimur. Tametsi præsens assistas, nec te lateant intima animi mei sensa, sermones, quos profero, audias, tuique oculi mundissimi horreant

intueri malefacta mea, nihilominus te exequor. Nihil refert, est vifa displicent: satis mihi est, hominum non observari oculis; an à te conspiciantur, nihil me angit. Tantum audeo in Dei conspectu vilissimas terræ vermiculus! Et quis reorum non timeo in præsentia Judicis facinus admittere? Quis rebellium, domino suo audiente, non refugit sedulè tractare consilia? Sola Dei Majestas causas habet conquerendi de subditis, qui in conspectu illius non extimescunt irare Domini sui indignationem. *Populus, qui ad iracundiam provocat me, aut faciem meam semper.* Is. 65. 3. Non alioque singulari emphasi dixit, *semper*. Pondera istud quomodo tempore ad tam gravè iracundiam fuit provocatus? an forte cum nos affligeret, & castigaret? Non enim solummodo, sed *semper*; hoc est, eo ipso articulo, quo torus est in conferendo, quidquid habemus, unde ad obsequium suum nos excitet; quando vitam protogit, quâ ita conservat, tanquam in momento singula primitus conferret, quando vitia porrigit, vestimenta suppediat, quando mille etiam interna arcei discernit; in ipso tempore, quo nemo nostrum illius offendendi auderet admittere cogitationem. Superando ingratitude ipsam belluarum ferociam, quæ non solent ea laceffere, à quo pascuntur. Imò cum vilissimus homuncio ex se ipso vires non habeat, & facultates offendendi nominat, quid agit ingratiſſimus? Ex ipsiusmet Auctoris manibus sibi eas vendicat, inique potentiâ, sensibus Internis, & eternis, sanitate, formâ, amicis, opibus à Deo concessis, veluti armis, Deum idemdem

oppugnat

SEGNE
CONCORDIES
INSTRUCH
POENITENTIA
CONFESSIO
PAROCHIA

oppugnat. Si vel umbra tanti facinoris terreno regi accideret, an non barbaram inhumanitatem, sine fine execrarentur annalium Scriptores? Quis ergo non jam illum generis humani dicat opprobriū, iniquitatis Prodigium, portentum ingratitudinis, cum quo sibi communitatem naturæ intercedere omnes erubescerent mortales? Et tamen, quantum inhumanius quotidie tractatur Deus, vix ullo sentiente facti remorsum? Justas exclamandi rationes habuit, qui dixit: *Vidi pravaricationes, & tabescebant.* Ps. 118. 158. Si vel modicum quid de hac veritate degustāsses, profecto non solum non auderes ullum patrare peccatum amplius, verum etiam cum peccantem cerneret, cor tibi dolore rumpi necesse foret.

Ex hac malorū sentina, qui alij fructus redundare possunt in animā, quā pestilentissimi? Revocantur ij ad septenariū numerum, sūntque capita totidem septicipitis illius draconis. Primus itaque peccati pestilens fructus est, Divinæ gratiæ amissio, adeo pretiosa, ut ejus redimendæ gratiā Dei Filius proprium expenderit sanguinem. Hunc inestimabilem thesaurum dissipat & profundit peccator, insipientiā longē majore, quā si infans nobile gemmam tucibus permutaret. Hæc exuta gratiā adeo deformis existit anima, ut salvā vitā aspici non possit. Viderat aliquando demonom S. Catharina Senensis, uti memorat in suis Dialogis, tam horribili specie, ut mallet nudis pedibus solum carbonibus ignitis stratum inambulare usque ad diem extremi judicij, quā rursus in eundem desigere oculos, nec tamē, ut ipsi significabatur à Christo, prout in

se ipso est, seditate aspexerat, sed extrinsecam duntaxat ejus imaginem. Et hæc monstruosa facies orta est ex unica mortali noxa, ea sola in stygium titionem transformavit illum, qui prius lucidum radiabat sidus in cælo. Expende nunc, quo in statu versetur anima, non uno duntaxat, sed innumeris gravissimisq; peccatis constituta, Deo que inimica? Quis satis explicet, quā abominanda purissimis illis videantur oculis? quā sanctosa & fatentia illa sint ulcera? Affirmat eadē Virgo sancta, quod existens Senis, sibi ex ipsa urbe Romana peccantium quorundam fetorem afflatum perceperit, fueritque visus intolerabilis. Considera, quam mephitim exhalent coram Deo, tabe malitiæ consumpti peccatores? Certum est, neminem reperiri, qui tantoperè viperarum, bufonumque nidos abhorreat, quantum Deus averfatur peccatores. Interea pavonum more inflati vestibus, capillis, totiq; corporis habitu superbiunt. Osi aspicerent graveolentes suas animas, quas inclusas corpori circumferunt, quā se ipsos exhorrescerent! Merito Salvatore eos appellavit sepulchra dealbata: foris apparet marmor candidum, & superba inscriptio, intus verò recondita est sanies & putredo.

Alter peccati mortiferi fructus est, quod priver animam jure Filij Dei. Sanctus Spiritus ita inhabitat Justorum animas, ut, si per suam immensitatem ab ullo loco posset abesse, ijs tamen specialem suam præsentiam nunquam subtrahatur esset. Quare unitas sibi hoc vinculo gratiæ, evehit illas ad dignitatem adoptivæ filiæ Dei, faciendo eas participes quodammodo

dammæ-

dammodo Spiritus Sancti; itaque hac ratione earum opera & actiones ex infimo naturæ gradu attollit, ut minima operatio bona hominis, extra statum peccati mortalis constituit, tantum valeat, quantum cælestis gloria Paradisi. Porro sublimis Spiritus Sancti prærogativa perditur unico peccato; & eadē anima, que modò erat filia Dei, repente degenerat in filiam diaboli. *Vos ex patre diabolo estis.* Io. 8. 44. ait Salvator, similes effecti demoni per culpam, quemadmodum filij patris similitudinem referunt per naturam.

Qui autem filius non est, eidem neque competit hæreditas; & ecce tertius peccati fructus pessimus, jus omne paradisi adimit, ac nobilissimam hæreditatem, præparatam à Patre nostro cælesti, extinguit. Quis satis exprimat, quanti fiat, unus Monarchæ nominari hæredem! quantum honor iste parit æmulationem! Primogenitus familiaris sine comparatione antefertur omnibus, & honoratur, ipse enim regni est hæres; Nec ullus erit tam stolidus, qui cum Esau hunc titulum fratrum alieni cedat, illectus pulvis edulio. Confer nunc cum cælo terram, & videbis, quantum major sit stultitia peccantium.

Quartò peccatum privat hominem omnibus meritis, ante acto tempore collectis, aded, ut si centum annis in summa asperitate vitam traxisset, veluti S. Romualdus; cum Eusebio viginti annis ferreâ oneratus catenâ incessisset; cum Jacobo penitente annos quatuordecim vivus sub sepulchro latuisset; quadraginta supra columnam steterisset, exemplo Si-

meonis Stylitæ; plures ad fidem adducisset populos, quam Apostoli, illustiores excepisset revelationes, quam Prophetæ; plus sanguinis fudisset, quam omnes Martyres: accedente solâ lethali noxiâ, universa hæc perirent merita, ita ut in cæli statu moriens, nõ plus ex illis perciperet emolumenti, quam si nihil penitus boni fuisset operatus, *Omnes iniustitias tuas, quas fecerat, non recordabuntur.* Ezech. 16. 24. Civis quispiam, qui impigro labore vineam excoluit, jamque sub Autumnum lætus liberalem expectat vindemiâ, cum repentinâ grandine videt spem omnem everlam; Mercator, qui ex ultimis mundi finibus navem auro onustam advexerat, sed sub ipsum portus ostium coortâ tempestate fluctibus haustam intuiti cogitur, potest quandam lacrymis suis referre speciem jacturæ illius, quam peccatorum afferre solet. Certum est, Amicos Jobi ob longè leviorē casum, septem diebus hæsisse obstupescētos, & nec verbum potuisse proferre.

Quintus peccati fructus est, que homo singulari Dei protectione nudatur. Nulla unquam mater extitit, que tenerum suum infantulum tanto complecteretur affectu, quanto Deus constringit amore animam innocentem. *Quomodo sicumater blandiatur, ita ego consolabor vos;* ita olim locutus est per Isaiam c. 66. 13. *Afflitus, defendit, dirigit, brachijs sustinet; ad nbera portabimini.* Continuis cor fovet inspirationibus, mentē illustrat, inflammatur voluntatē, insolito confirmat robore, quò facilius suam operetur salutē. E contrario, qui peccat, his spoliatur, si non omnibus (Deus enim semper sufficientia relinquit

tentiâ ac fortitudine superiores quacun-
 que inferiore creaturâ , ad eò ut terreni
 Reges digni non sint unius illorum dici
 mancipia ; & tamen ob unicam culpam
 cogitatione admissam sempiternis igni-
 bus adjudicaverit , nulla habita ratione
 nobilitatis, neque præconiorum, quibus
 Deum essent celebraturi , si in gratiam
 fuissent recepti; posthabitis damnis, qui-
 bus velut rebelles Ecclesiam affecturi es-
 sent; Non obstante bello perpetuo adver-
 sus Dei gloriam; non curatis blasphemijs,
 hominumque perversione. Memorabile
 fuit prælium illud ab Historicis relatam,
 in quo quinque reges uno conflictu oc-
 cubuerunt , inter quos fuit Sebastianus
 Rex Portugalliæ. Vix fidem invenit æta-
 te nostrâ tragicum facinus, quando Ang-
 lia Regis sui caput securi à carnifice vi-
 dit præcidi, supremo humanæ instabili-
 tatis documento. Sed quæ comparatio
 paucorû mortalium etiam Regum, cum
 strage immensâ tot Angelorum, quorum
 singuli naturâ suâ plus potentia & sapi-
 entia possident, quàm universa hominû
 virtus unira comprehendit. An non istud
 satis declarat, quàm horrenda sit unius
 peccati malitia, ex quo ad eò atroces pro-
 veniunt Justitiæ partus? O! suprema Ma-
 jestas, & gentium Dominator, quomodo
 te non timeant mortales, & qua ratione
 vel momento securi vivere possunt extra
 tuam gratiam?

Altera pœna est homini inflicta, non
 modò ea, quam protoplastus Adamus fuit
 expertus, qui Justitiâ originali ornatus,
 immortalitatis dote, & jure dominij do-
 tatus, excidit universis, per solam inobe-
 dientiam, seque & posteros omnes nobi-

lissimis hisce donis spoliavit, quorum la-
 co in mundum introduxit mortem, pau-
 periem, infirmitatem, bella, pestilentiam,
 dolores, quæ omnia illius peccati sunt
 supplicia. Sed & tot aliorum, qui ex eo
 progeniti, culpæ (non pœnitentiæ) imita-
 tores exiterunt. Ardent modò, ardeunt
 que in perenni incendio, quod animas,
 corpora, membra, viscera, conossa atque
 medullas ita penetrat, instar candentis
 ferri, ut nec ignis à damnatis, neque hi ab
 igne possint discetni: Nulla dies veniet,
 quæ illorum siccabit lacrymas, sine ter-
 mino durabunt cruciatus, tortores nun-
 quam lassati nullam indulgebunt quietem;
 surdum habebunt Numen, non precibus,
 non lamentis ad commiserationem sit-
 tendum. Hi sunt infelicitissimi, de quibus
 Malachias loquitur, *Populus cum iratus est*
Dominus usque in æternum, c. 1. 4. Torquetur,
 nec ullus unquam tormentorum erit
 finis. Atque hoc non ob defectum Mis-
 ricordia Divina, sed propter eminenti-
 malitiam, quæ inest peccato mortali. Quid
 nunc tibi videtur? guttula sola sepe ca-
 dendo lapidem excavat; quid erit, quæ-
 do Justitia Divina in damnatorum ani-
 mas sulphureos effunderet torrentes, tel-
 lammis, omni que tormentorum genere
 in illos sæviet per omnem æternitatem?
 Nec tamen (quod omnem superat intel-
 lectum) tantâ severitate pœnarum unquam
 peccati æquabitur malitia, ubique seles-
 sociante Clementia; ipsa perseverantia
 inter flammam, morte nullâ evadentis,
 mitior pœna est, atque infra peccatorum
 merita, ad eò ut quilibet damnatus iure
 ijs uti verbis possit, quæ leguntur apud
 Jobum, *Peccavi, & verâ deliqui, & in v-
 ra*

P. SEGNE
 CONVICTIONES
 IN
 INSTRUCTIONE
 Pœnitentiæ
 Confessarij
 Pœnitentiæ

INSTRUCTIONIS POENITENTIS.

57

dignus, non recepi, c. 33. 27. Hoc spectaculum velle, ut semper obversare: ut oculis eorum insipientium hominum, qui nihil faciunt peccatum, & velut aquam bibant venenum.

Verum res nulla adeo perspicue demonstrat peccati gravitatem, ac poenae, quas ad evitendum illud sustinuit Redemptor noster Jesus Christus. Ex hac medicina, inquit S. Bernardus, colligo, quanta fuerint vulnera mea. Multo evidentius argumentum Divinae Justitiae adversus peccatum, exhibet vel levissima Christi percussio, aut spinæ unius punctiuncula, virgarumque ictus unicus, quam si Deus Mundum universum subvertisset, Angelos cum hominibus in tartarum deiecisset æternum cremandos. Quid cruciatus omnium creaturarum comparati cum minimo dolore Creatoris, Innocentissimi, Sanctissimi, Filij Dei unigeniti? Et tamen Patri æterno satis non erat, Filium qualemcumque levi duntaxat vexari incommodo, sed voluit eum onerari probris & contumelia, ut præ omnibus hominibus diceretur *Vir dolorum*. Convertere nunc oculos in Jesum propter te tormentis subiectum, ut neque contemplare. Oculi furenti contusi pugnis, genæ lividae frequentis alapis, fauces siti arefcentes, labra fellis amaritiae tinta. Caput acutissimæ perforarunt spinæ, clavis confixi pedes manusque, brachia vinculis arctissime adstricta. Collo pellem abstraxerunt ponderosissimæ catenæ, quibus raptabatur per terram, instar vilissimi jumenti; languebant humeri crucis mole oppressi, spasmus convellebantur nervi, in atrocissima membrorum distensione, & confi-

xione ad crucem. Dirissimam lanienam supra dorsum ejus fabricatam, non poterant evitare lumbi, non venter, non genua, neque pectus, sed in toto corpore unica efficiebatur plaga. *Vidimus eum, & non erat aspectus. Isa. 53. 2.* Carnificina hæc crudelissima cuicumque etiam barbaro fuisset intolerabilis. Perpende nunc, quem doloris sensum in tenerimæ complexionis corpuscule inhumanissima dilaceratio reliquerit. Certum est, absque manifesto miraculo diu haud potuisse perferri tantos cruciatus. Atque hinc, et si Martyres quosdam Salvator miraculose tormentis subdlexerat, erga se ipsum virtute sua usus est, ut ferendis poenis per longius temporis spatium sufficeret. Voluit tribus affixus clavis, plures vivendo horas trahere in cruce (quod summum inter supplicia ab Antiquis habebatur) & demum expirare, non modò nemine circumstantium compatiante, verum inter ludibria potius atque blasphemia turbæ post mortem quoque insultantis convitia. Hæc omnia videbis, spectando extrinsecam Redemptoris speciem. At quid si nunc per tot lacerati corporis plagas, ad interiora penetres, atque consideres, eum longè diriora in corde fuisse perpassum, afflictum vehementissimâ tristitiâ ob peccata nostra, tanquam injurias Divinae Majestati illatas, ob plurimorum interitum, in quem præcipitandi fuerant sua ex culpa, quorum tamen causâ tanta sustinuit, ut salvarentur. Excessus hic fuit passionis tam sublimis, ut quemadmodum S. Brigittæ revelatum est, nemo mortaliu intellectui assequi possit ante supremum mundi diem, quanta Christus illorū gra-

H 2

tiâ fuerit perpeſſus, ubi in confuſionem reproborum ea clarè intelligenda proponet. Quis nunc tibi ſenſus de peccato? grande utique malum ſit oportet, cujus exterminandi cauſâ Deus ipſe vitam in ignominiarum tormentorûmque pelago hauſtam poſuit. An majorem nunc expectas demonſtrationem, per quam intelligas, quid agas, cum peccas?

Tu benevole Lector, ſi maculatâ peccato habes conſcientiam, cogita, non me tibi loqui, ſed à tuamet te rogari anima per amorem, quo ipſius amas ſalutem, ne præſentem libellum è manibus deponas, priuſquâ in genua provolutus veniam à Deo ſupplex petas, ſtatûſque; nò te hodie quieti dare, niſi Confeſſione expiatus. Oro te, ut has veritates probè expendas, atque in animo revolvās, quid ſit peccatum in ſeipſo ſpectatum, & quantum augeatur à ſuis circumſtantijs, & effectibus, quanta denique ſint eidem decreta ſupplicia. Extimesce, & contremiſce, antequam conſentias Dei offenſæ, atque admiſſo jam crimine. Imò et ſi conſeſſus fueris, noli vivere ſecurus obventæ veniæ. Deniq; obſecro, ut altè cordi tuo inſculptum geras, nullam eſſe in mundo prudentiam, quàm quæ in tuto ſtudet collocare aternitatem; nullam verò inſipientiâ majorem, quàm eandem periculo exponere ob rem viliffimâ. *Vigilate omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere iſta omnia, qua futura ſunt; Et ſtare ante Filium hominis.* Verba ſunt Chriſti adhortantis *Luc. 21. 36.* tremenda fanè non peccare duntaxat, ſed pigris omnibus atque ignavis. Noſtris viribus ac meritis nunquam tanta poterimus mala evadere: vigilandû

proinde eſt, magnâque utendum attentione, nec non indefinenter orandum, ut Divina Miſericordia nobiſcum agere dignetur veluti gratiam hanc promeritis.

CAPUT XV.

Fructus percepti ex frequente Confeſſione.

Non ſatis erat Eliſeo Prophetæ, reſiſſe ad Jordanem Naaman, ſed inſuper præcepit, ut ſepties ejus undis ſe ablueret. Nec ego debeo ac quiete ſcere, te ad Confeſſionem perducto, ſed cogor non quidem præcipere, at tamen tua ſaluti ergò te rogare, ut hujus Jordanis ſaluberrimas aquas non ſemel duntaxat, ſed frequentiffimè adeas, réque Sacramento illi emundes. Non deſunt acres ſtimuli, qui te ad hoc faciendû excitent. Brevis eorum aliquos hic afferam.

Inter primaria incitamenta habendû eſt, quòd per frequentem Confeſſionem ſemper magis ac magis remittantur poenæ peccatis debitæ, aliàs in purgatorio ſuſtinentæ, ubi ſupplicio ignis exolvitur, quod Poenitentia non fuit expiatum. Dic mihi, ſi in publico foro imponendû irrogo eſſes, & comburendus, quid non molireris, ut ſententiam latam eſſe fugeres? an ullis parceres ſumptibus? Nunquid omnium, quotquot haberes, amicorum patrocinia interponeres? an non grande eſtimumares beneficiû, ſi tibi potellas fieri?

pariam